

Parc del Pi Gros

Balconades al Garraf

INFORMACIONS

Equipaments i serveis del Parc

Fonts d'aigua potable. Jocs infantils. Àrea de picnic. Barbacoes. WC. Aparcament.

Recomanacions

Si veniu en cotxe, aparqueu als llocs assenyalats (P)
Utilitzeu les papereres. Observeu la vegetació sense malmetre-la.
No feu sorolls innecessaris. Cuideu el Parc, com si fos casa vostra.

Per a més informació:

Àrea Metropolitana de Barcelona. Servei de Promoció i Conservació de l'Espai Públic. www.amb.cat

DADES TÈCNiques I ESTADÍSTIQUES

Superfície: 4,3 ha

Inauguració: 1990

Projecte: Unitat de Projectes de la CMB i Direcció de Serveis de l'Espai Públic de l'AMB. *Manuel Ruisánchez, Xavier Vendrell i Moisès Martínez Lapeña*, arquitectes.

Població de Sant Vicenç dels Horts 2011: 28.137 habitants

COM ARRIBAR AL PARC

Amb autobús:

1-2-4-7-14-20-25 urbans (Inici i final plaça de l'Estació FGC)

L61 Barcelona (Av. Sarrià) – Sant Vicenç dels Horts

L62 Barcelona (Travessera de les Corts) – Torrelles de Llobregat

Amb ferrocarril: FGC, estació Can Ros

Amb vehicle privat: per la comarcal C-245 en direcció a Sant Boi. Seguir per la BV-2002 cap a Sant Vicenç dels Horts. Passat el centre de la vila girar a l'esquerra per trobar el Parc.

© ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA
Direcció de Serveis de l'Espai Públic

COORDINACIÓ, RECERCA I TEXTOS
Servei de Promoció i Conservació
Lúcia Planes i Sant-romà, geògrafa

DISENY GRÀFIC
Oficina de Disseny
Enric Folch i Ursula Solans

CORRECCIÓ DE TEXTOS
Manel Carvera i Gallemí, títolleg

INVENTARI DE VEGETACIÓ I PLÀNOLS
Pilar Monsonet i Montes, biòloga
Roser Vives de Delàs, enginyera agrònoma

FOTOGRAFIA
Ernest Costa i Savoia / Index

COL·LABORACIONS
Axiu Municipal de Sant Vicenç dels Horts
Axiu Sitiol

IMPRESSIÓ
Agpograt

SITUACIÓ

L'indret

Entre la vall baixa del Llobregat i els contraforts orientals dels massissos de Garraf-Ordal, el parc del Pi Gros ocupa un indret privilegiat del sector muntanyós de Sant Vicenç dels Horts, al peu del Puig Castellar (187 m). Les ginesteres, arreu del vessant, cada primavera omplen la muntanya de vistoses flors i delicades aromes, tot convertint-la en una espectacular taca groga. Alguns grupets de pins pinyers s'aixequen ací i allà damunt els prats. Prop del torrent, l'ambient humit dóna lloc a una vegetació diferent amb clapes de bosc on dominen els roures. Baixant cap al poble hi ha una magnífica pineda de pi blanc, alguns pins pinyers i força alzines i roures.

El Llobregat, un fil de plata, entre les bromes de la vall

El Parc i la ciutat

A ponent del centre urbà i un cop passada la via del tren, el Parc ocupa un ampli sector de més de 20 hectàrees, de caràcter marcadament forestal, entre els barris de Sant Josep i la Guàrdia. El paratge és un magnífic pulmó verd i una vital aportació de qualitat ambiental i paisatgística, en una part del municipi especialment castigada.

LA HISTÒRIA

Empremtes antigues

Ja fa uns quants segles que l'home es fixà en aquests paratges. El 1954, un afeccionat va descobrir les restes d'un **poblat ibèric**, dalt del puig Castellar. En excavacions posteriors (1957 i 1962) es van trobar ceràmiques, sitges, una llosa de pedra amb espirals gravades i materials arqueològics d'interès corresponents als segles II i I abans de Crist. Les tribus iberes van ser de les primeres colonitzadores del territori metropolità.

En aquells temps, els terrenys que avui ocupa el Parc formaven part del paisatge originari de les muntanyes del sector oriental del Garraf, les quals, igualment que les de Collserola, imaginem cobertes per un mantell vegetal fosc i brillant, un gran bosc d'alzines i roures, amb pinzellades clares d'arbres de ribera ribejant els torrents.

A poc a poc, el creixement de la població va fer que s'anessin obrint clarianes on se situaven pobles, ciutats i camps de conreu, donant lloc a un paisatge diferent, però igualment harmònic. Sant Vicenç ha estat un poble tradicionalment agrícola. Fins a mitjan del nostre segle, el sector muntanyós del municipi, era poblat de conreus de secà (vinyes, oliveres i garrofers). Vora el riu, les hortes formaven una franja verda.

Sant Vicenç dels Horts, 1917

Arxiu Siñol

A partir de 1950, i principalment entre 1960 i 1975, la creixent industrialització dels voltants de Barcelona i les subsegüents onades immigratòries, junt amb la manca de control urbanístic i l'especulació del sòl, van trasbalsar l'estructura tradicional de Sant Vicenç. A muntanya, la part del municipi més afectada, els nous barris de Sant Josep i la Guàrdia creixien caòticament amb habitatges d'autoconstrucció i greus carencies d'infraestructura, tot desplaçant els antics conreus.

El Pla General Metropolità, aprovat inicialment el 1974, sorgí en un moment en què la pressió edificatòria i d'urbanització de nous sòls es trobava encara en un punt culminant. La protecció de les àrees forestals contra l'ocupació indiscriminada per a la construcció de la ciutat en fou un dels objectius centrals. El Pla, juntament amb la pressió popular i l'arribada dels ajuntaments democràtics, van comportar la protecció i reserva de determinats espais per a parcs. Aquest és el cas del parc del Pi Gros de Sant Vicenç.

El 1985, l'antiga Corporació Metropolitana va redactar i aprovar el projecte. Posteriorment, la Mancomunitat de Municipis va emprendre les obres de construcció de la primera fase, inaugurada el 1990, i de l'adequació del camí de la Font de Sant Josep, el 1995, ocupant-se també del manteniment d'aquests espais on, a poc a poc, de manera lenta i tenaç, les taques verdes, fosques i brillants de roures i alzines, van reconquerint petites parcel·les del seu hàbitat primigeni. Afavorir aquest procés ha estat i continua sent un objectiu principal.

COM ÉS EL PARC

El disseny assumeix la condició forestal de l'indret, plantejant-se la repoblació amb espècies autòctones, i la condició urbana, millorant les comunicacions de la zona i creant àrees de jocs, picnic, passejada, etc. El Parc és un gran espai forestal de més de 20 ha del qual s'ha actuat principalment en dos sectors: el de les terrasses i el del camí de la Font de Sant Josep.

Zona A. Les terrasses

Aquest sector, fortament urbanitzat, segueix el pendent de la muntanya mitjançant tres terrasses a diferents nivells, on creixen diferents espècies d'arbres mediterranis i exòtics (alzines, roures, robinies, acàcies, mèlies i arbres de l'amor).

Les terrasses, a més de llocs de passeig i estada, són grans balconades, miradors sobre una sèrie, força interessant, d'ambients i paisatges. Des de la superior, on hi ha l'àrea de picnic, es poden admirar excel·lents panoràmiques de la vall baixa i el delta del Llobregat i del sector occidental de Collserola. A la part més baixa, una gran esplanada de sauló amb jocs infantils i alguns pins i alzines esparsos, és l'àrea d'activitats col·lectives.

Murs fets amb llicorelles (pedra pròpia de la zona), una gran escalinata de fusta, feta amb travesses de tren, i el predomini de la vegetació autòctona són elements que col·laboren a una millor integració del Parc en l'entorn. Davant de l'esplanada, hi ha un magnífic pi pinyer, centenari, conegut popularment com el Pi Gros*. El març de 1995, l'ajuntament el va declarar arbre d'interès local.

Detall d'un mur de llicorella

* Si voleu més informació vegeu la fitxa "El Pi Gros" de la col·lecció "Arbres i arbusts singulars dels parcs metropolitans".

Zona B. El camí de la Font de Sant Josep

El camí de la Font de Sant Josep, que segueix el torrent del mateix nom, uneix en un agradable passeig el centre urbà de Sant Vicenç amb la zona de les terrasses del Parc. A banda i banda del camí, la vegetació presenta característiques molt diferenciades. Al final del recorregut, un joc de rampes i escales de fusta, s'enfila suauement pel vessant, entre petits talussos amb alzines, roures i pins, fins arribar a la part central del Parc.

El **vessant nord** té una vegetació adaptada a millors condicions d'ombra i humitat, que han facilitat la presència abundant d'una espècie submediterrània, el roure cerrioide. Prop de l'aigua hi ha també altres espècies de ribera (freixes, oms, arç blanc, arfijol). Més enrere, ja en una segona línia, taques d'alzines s'intercalen amb els roures i ocupen un medi més eixut, en allunyar-se del rierol. A l'inici del camí ressalta un om de grans dimensions, amb tronc robust i majestuosa capçada*.

Els **roures** són arbres caducifolis forestals de Europa Central. El cerrioide és una espècie submediterrània adaptada a climes temperats, marítims i lleugerament humits. Se'l considera una hibridació del roure de fulla petita i del roure martinenc. El va descobrir un botànic valencià, A.C. Costa, als obacs de Collserola. Solen arribar als 20 m d'alçada i viuen molts anys. Les fulles són poc endureïdes, lobulades i de 6 a 10 cm de llargada, que s'assequen a l'arbre i no solen caure fins ben entrat l'hivern. Els branquillons estan coberts de pèls. L'escorça és rica en taní. La fusta, molt dura, s'usa en la fabricació de mobles i bigues i, antigament, en la construcció de vaixells.

* Si voleu més informació vegeu la fitxa "l'Om del Camí" de la col·lecció "Arbres i arbusts singulars dels parcs metropolitans".

